Liikenne- ja viestintävaliokunnalle
Asia: U 74/2018 vp

FiComin lausunto Verkkojen Eurooppa -välineen perustamiseksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt FiComilta lausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineen perustamiseksi sekä asetusten N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamiseksi.

FiComin keskeiset viestit:

- **Suomessa viestintämarkkinat ovat kilpailtu ja markkinaehtoinen toimiala. Lisäksi säännöksissä ja toimiluvissa on asetettu velvoitteita verkkojen kattavuudesta ja palveluiden saatavuudesta.**
- **Palveluita on voitava tarjota teknologianeutraalisti.**
- **Osoitettaessa julkista rahoitusta tulee huolehtia siitä, ettei tuki aiheuta markkinahäiriöitä.**

Digiala, kilpailu ja markkinahäiriöttömyys

Komissio ehdotuksen mukaan talouden kasvu ja työllisyyden parantaminen edellyttävät modernia, suorituskykyistä infrastruktuuria. Eurooppa haluaa olla eturintamassa uusiutuvan energian käytössä ja digitaalisessa taloudessa. Digialalla painotetaan mm. suuren ja erittäin suuren kapasiteetin viestintäverkkojen saatavuuden parantamista. Komissio esittää Verkkojen Eurooppa -rahoitusvälineelle yhteensä 21,8 miljardia euron rahoitusta vuosiksi 2021 - 2027, josta digialalle 2,7 miljardia.

Digialan osalta pääpaino on sisämarkkinoiden kehittymisen kannalta tärkeiden yhteyksien parantamisessa. Näistä tukikelpoisia ovat muun muassa paikalliset lähiverkot, 5G-yhteydet liikenneväylien varrella ja kotitalouksien erittäin nopeat yhteydet.

Valtioneuvoston kannassa ei ole käsitelty ehdotuksen vaikutuksia digialalle eikä viestintäverkoille ja -palveluille. Valtioneuvoston kannasta ilmenee, että se suhtautuu myönteisesti digialaa koskeviin ehdotuksiin.

FiCom kiinnittää valiokunnan huomiota siihen, että tukikelpoisia kohteita ovat muun muassa mainitut paikalliset lähiverkot, 5G-yhteydet ja kotitalouksien erittäin nopeat yhteydet. FiCom pitää komission esitystä viestintäverkkojen osalta jossain määrin erikoisena ja hankalana. Suomessa viestintäverkot ovat rakentuneet markkinaehtoisesti ilman yhteiskunnan tukia toimivien ja kilpailtujen markkinoiden ansioista. Poikkeuksen muodostaa ns. laajakaistalaki, joka edellytti tarkkaa notifiointia komissiolle juuri sen kilpailuvaikutusten takia. Suomessa verkkojen laatu ja kattavuus ovat hyvät sekä hintataso asiakkaille edullinen. Jos julkista rahoitusta käytetään viestintäverkkoihin ja -palveluihin, tulee aina suorittaa seikkaperäinen vaikutusarvio markkinoihin ja kilpailuun.

FiComin näkemyksen mukaan julkista rahoitusta ei tule osoittaa markkinoille, joissa on tarjolla kaupallisia ratkaisuja. Esimerkiksi radiotaajuuksien toimilupaehdoissa on asetettu kattavat ja laajat väestöpeittovelvoitteet, jotka on toteutettu ja toteutetaan markkinaehtoisesti. Liikenne- ja viestintäministeriön Digitaalisen infrastruktuurin strategian (LVM 10/2018) oletusarvona on, että liikenteen solmukohtien (satamat, terminaalit ja pääväylät) viestintäverkkoyhteydet toteutuvat markkinaehtoisesti (s. 37). Lisäksi tulee huomioida teknologianeutraalisuus eli digitaaliset palvelut on voitava toteuttaa käytettävästä verkkotekniikasta riippumattomasti. Teknologianeutraalisuutta ei ole erikseen huomioitu valtioneuvoston kannassa.

Jos julkista rahoitusta käytetään, sitä voisi kohdistaa esimerkiksi tienrakennus- ja tienparannushankkeisiin, joiden yhteydessä asennettaisiin kaapelikanavia ja putkia. Näihin verkkoyhtiöt voivat myöhemmin tarvittaessa viedä omia kaapeleitaan ilman maanrakennustöitä (ks. Digi-infrastrategia s. 38).

Suomessa viestintäverkkoinvestoinnit ovat mittavia, ja niihin panostetaan yli puoli miljardia euroa joka vuosi. Kuituverkon osalta kysyntä ei ole vastannut tarjontaan. Viestintäviraston tutkimuksen mukaan kuluttajien kysyntä on merkittävin ongelma valokuituliittymän hankkimiseen.

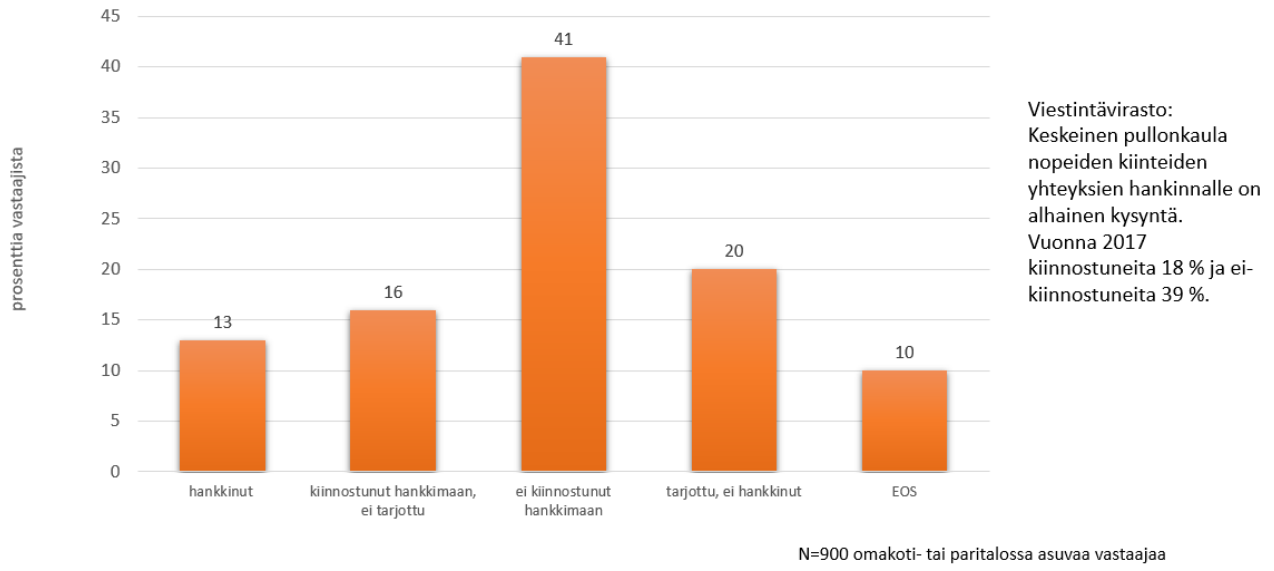

Kuluttajat ovat harvoin valmiita maksamaa yli 500 euroa valokuituliittymästä, vaikka esimerkiksi sähkö- tai vesiliittymästä maksetaan useita tuhansia euroja. Kuitenkin rakentamiskustannukset ovat näille verkoille ja niitä rakentaville yhtiöille saman hintaisia.

Valtioneuvoston mukaan se ottaa digialaa koskeviin esityksiin tarkemmin kantaa käsittelyn edetessä. FiCom pitää kannanottoa hyvänä mutta toivoo, että tässä lausunnossa esille nostetut seikat huomioidaan valiokunnan lausunnossa ja asian jatkovalmistelussa.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat